

GENERALITAT DE CATALUNYA

PRESIDÈNCIA

COMISSARIAT DE PROPAGANDA

Avinguda 14 d'Abril, 442 bis

BARCELONA

Telèfon 82215

COMUNICAT DE PREMSA

ESPERANTO-ELDONO

Nº 10.

Barcelono, 20/III/1937.

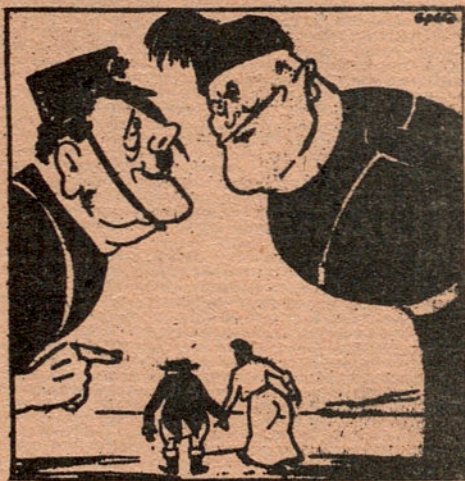
KONTROLO PRI HISPANUJO KAJ ROLO DE GRANDERITUJO.

En la nokto de 20^a al 21^a de pasinta monato estis ekfunkciinta ordono pri la malpermeso de libervoluloj por Hispanujo, kaj ĉiuj landoj reprezentitaj en la Londona Komitato de neinterveno, eldonis la respektivajn dekretojn. Sed de post la 7^a de Marto devis komenciĝi la kontrolo de marbordo kaj limoj hispanaj.

Tiamaniere en la oka monato de hispana milito kaj post duonjara "neinterveno", oni akceptis dekretojn je kiuj estis necese komenci la intervenon. Per tio mem, la dekretoj perdas sian valoron, kiun ili havas ses monatojn antaŭe. Dum tiu tempo Germanujo, Italujo kaj Portugalujo ne nur prizorgis la eksgeneralon Franco en ĉiu milita instrumento, sed sendis al li proksimume 100,000 soldatojn (preskaŭ 50-60,000 italoj, kaj 30-35,000 germanoj).

Kaj ĉiuj tiuj tamen restas en Hispanujo kaj partoprenas en la milito pro gloro de faŝista "neinterveno".

Sed oni povas diri, ke pli bone estas malfrue ol neniam, kvankam Franco estas bone provizita per armiloj kaj homoj, sed ankaŭ la hispana Registaro dum tiuj sep monatoj de milito kreis novan armeon kaj kontraŭ la faŝistajn trupojn, italajn kaj germanajn, ĝi povas kontraŭstari kun vera, libervola, oferema respublikana armeo. Pro la fakto, ke la Registaro havas por si la plej grandan parton de popolo kaj ĉiujn rajtojn leĝajn kaj moralajn, kiuj mankas al la ribelintoj, - kaj formas la grandvaloran kapitalon de entuziasmo kaj bonvolo de Respublikana Hispanujo -, do en momento de haltigo de interveno, la ŝancoj de venko estas absolute sur la flanko de laŭleĝa Hispana Registaro.

Sed ĉu Italujo kaj Germanujo ĉesos la intervenon? La 6an de Marto devis ekfunkcii la kontrolo pri Hispanujo. Sed evidentiĝis, ke faŝistaj ŝtatoj trovis pli taŭge, ke ĝi komenciĝu unu semajnon poste. La komentario estas ĉiukaze malnecesa, sed ke Mussolini kaj Hitler elprofitis tiun plilongigon por Franco'n provizi per necesa militmaterialo, estas senduba fakto.

La teknikaj punktoj de tiu kontrolo estas jam konataj. Kontrolo estiĝos vera tekniko, se ĉe ĉiuj interesatoj estus bona volo. Kaj ni scias, ke tiel ne estas. Se Germanujo kaj Italujo ekstere maskas bonan volon, do Portugalujo eĉ por tio ne kuraĝis, kaj ĝis la lasta momento ĝi marĉandis pro la nombro de anglaj kontrolistoj sur sia teritorio. Portugalujo sendube agis je la ordono de siaj konfederaciaĵoj por gajni tempon kaj malfaciligi la interkonsenton, kaj ĉefe por similitadi, ke fakte ĝi deziras la honestan kon-

Mi kontrolas. Ci kontrolas. Ili kontrolas.

trolon. Estis la saĝa politiko kaj prudenta ago de Soveta reprezentantaro en Londono, ke ili rezignis de la kontrolo, devigante la konstante kontraŭlaborantan kaj ĝenantan Portugalujon ne partopreni en la kontrolo. Estus paradokse kaj honte, se tiu impertinenta faŝisto Salazar kun siaj kapitalistaj dungintoj subpremanta la malriĉan popolon de okcidenta Iberio, kontrolus la marbordojn de antikva Hispanujo. Estus perfortigo de la plej primitivaj demokrataj sentoj se Salazar, marioneto en la manoj de Hitler kaj Mussolini, havus denove okazon kontentigi sian brutan sektarismen per trompo de internaciaj leĝoj, laŭ ordono de siaj superuloj Mussolini kaj Hitler. Sed Salazar ankaŭ dancas laŭ muziko el Londono. Kaj ĝuste pro tio, ke la Portugalan limon nur kontrolos la angloj, tio vekas grandan senfidon. Plue Anglujo estas amika kun Portugalujo kaj defendas ĝin de post la komenco de la Hispana burĝmilito kontraŭ la riproĉoj de interveno. Tiu suspekto estiĝas pli forta, tial - komunikas la Pariza "Oeuvre" - ke la registaraj rondoj en Anglujo tre skeptike rigardas la efikon de kontrolo; ili opinias, ke estus tre facile eliĝi el ĝi, kaj ĝenerale ne dediĉas al ĝi grandan atenton.

Kaj kion valoras neinterveno sen kontrolo?! Diversaj opinias, ke la kontrolo estas superflua, ĉar la faŝistaj landoj volas montri, ke ili fakte deziras subteni la Londonajn dekretojn. Oni montras, ke Germanujo ne povas plu sendi la soldatojn, ĉar la germanaj militistaj rondoj estas kontraŭ, kaj inter la popolo stariĝas konstante pli forta opozicio kontraŭ la mortigado de junularo en la "hispanaj" manovroj. Oni substrekas, ke ankaŭ Italujo estas je la fino de milita subteno por la ribeluloj, kaj krome, ke Germanujo kaj Italujo estas kvazaŭ konvinkitaj, ke la ĝisnuna helpo donita al Franco sufiĉas kaj ebligas al li la venkon. Ekzistas ankaŭ onidiroj, ke inter Germanujo kaj Italujo ekstaris malkontentaĵoj pro la dispartigo de hispana rabaĵo, kaj pro tio, la rezervo germana en daŭra subteno al Franco. Fine aliaj certigas, ke en rezultato de interparoloj de Goering kaj Mussolini, Italujo devis preni al si la tutan devon helpi la ribelintojn, fakte pro la koncesio de Italujo por Germanujo en mezo - suda Eŭropo.

Kiom da vero estas en tiuj konkludoj kaj opinioj, estas malfacile difini. Kio koncernas nin, ni ne kredas en bonvola rezignado de Germanujo kaj Italujo de la interveno en Hispanujo; ni ne kredas, ke Italujo kaj Germanujo sen efika kontrolo rezignos la daŭrigon de interveno.

En tiuj konvinkoj plifortigas nin faktoj, kiel la avanco al la ambasadoroj de antaŭaj senditoj de faŝista registaro de Franco en Berlino kaj Romo, kiel interkonsento de reciproka helpo inter Germanujo kaj Franco, en kies kontrakto ambaŭ flankoj garantias al si la reciprokan helpon en okazo de milito. Franco post okupado de tuta Hispanujo, devigas sin rompi kun Ligo de Nacioj kaj Hitler promesas, por la servoj de sia vasalo, sendi 1,500 policanojn el sia gardo. Similaj kontraktoj ne povas interkonsenti kun volo de neinterveno.

Plue la rezolucio akceptita dum la granda faŝista kunsido en Romo, ke Italujo devigas sin helpi al Franco kaj ke Italujo neniam permesos, ke en okcidenta Eŭropo troviĝu iu "komunista ŝtato". Tio montras, ke Mussolini en la okazo, se la Respublika armeo venkos, denove sub la proteksto de "Bolŝevika fabelo" malkaŝe intervenos en hispana civitanmilito. Sekve tre klare montras la plej impertinenta trompo de neinterveno kaj nova "Hispana kontrolo", ke la duan de Marto, unu tago post la subskribo de "marbordkontrol - pakto" la elŝipiĝo de 5,000 italoj en Cadiz.

Estas eble, ke Franco posedas ankoraŭ sufiĉe da homoj, la helpo el ekstero malfortiĝos. Sed, se la situacio de Respublika Registaro pliboniĝos, la neinterveno estiĝu denove interveno.

Spite ĉion la Londona dekreto havas bonan flankon, ke plifortigas en la mondopinio la sintenadon de Sovetujo, Francujo kaj Anglujo. Se Hitler kaj Mussolini rompos la Londonan dekretan, tiam Francujo kaj Anglujo povos pli akre agi ol ĝis nun kontraŭ ambaŭ faŝistaj ŝtatoj kaj eventuale forlasi la neintervenon politikan, kiel jam deklaris Blum per decido de Franca Socia-

/Nr. 10/.

lista Partio.

Sed, ĉu Anglujo iros kun Francujo ? Ĉar ĝis nun estis kontraŭe, Francujo en ĉia iris malantaŭ Anglujo.

Tiu estas la kerno de afero. La rapida venko de Hispana Respubliko kaj la tutmonda paco dependas de Anglujo. Kaj Anglujo alprenis de komenco de Hispana burĝmilito la pozicion duflankan, neklaran kaj preskaŭ pro faŝistan. Laŭ "Oeuvre" oni komprenas, ke diversaj reakciaj rondoj en Anglujo forte subtenas la hispanajn ribelintojn kaj eĉ kredas en la venko de Franco. Se la ĝisnuna neklara sintenado Angla daŭrigos kaj denove la politiko Angla iros konsekvente la ŝ sama vojo kiel antaŭe, Anglujo ne helpas al Hispana Respubliko, sed kontraŭe ĝi helpas denove al la fatala neinterventpolitiko.

La tutmonda demokratio devas streĉi sian atenton ĝis ekstremo kaj fari ĉionpor ke la Angla politiko ne trompu la Hispanan popolon kaj ne estiĝu la silenta helpanto por la internacia faŝismo. La franca premo, povas multe efiki en tiu okazo, se Blum sekvy nun la politikon lasttempe alprenintan.

Sen tiu atento la London a dekreto povas estiĝi ŝnuro sur la kolo de Hispana Respubliko kaj ĵeti la izolatan kaj trompitan hispanan popolon en manojn de internacia faŝismo.

Tamen la publika opinio estas optimista kaj la grandaj sukcesoj pri interna politiko de Hispana Respublikoplifortigis la konvinkon de Hispana popolo en la venko super la faŝismo. Ankaŭ la solidareco kaj apogo de tutmonda proletaro kaj speciale la apogo de la modelaj popoloj Soveta kaj Meksika, alprenis la simpatio de la tuta demokrata kaj antaŭiĝinta homaro je la flanko de laŭleĝa Hispana Registaro. Evidente, ke Anglujo estas kun diversaj amikaj kaj pacpaktoj forte kunligita kun Hispana popolo kun kies ĝi jam de jarcentoj estas en bonaj rilatoj. La konstanta subteno kaj penado de de Brita registaro estis ĉiam en la spirito de Ligo de Nacioj kaj pro tio la forta argumento, ke fine Anglujo devas subteni la laŭleĝan Hispanan Registaron. Ne preterlasante la fakton, ke la propraj rilatoj Anglaj en la Mediteraneo estas pli sekuraj, se Hispanujo estus sub la regado de demokrata Hispana Respubliko, ol sub regado de Hitler - Mussolini - Franco. Ĉu la potenco de publika opinio troviĝante je la flanko de Hispana Respubliko fine devigos Anglujon alpreni mal-kaŝan kaj rektan politikon rilate la burĝmiliton en Hispanujo ? Ni esperas, ke jes!

S A R A G O S O.

Pedro Lahoz, ido el Saragoso, la 25an de januaro forkuris el la urbo kaj alvenis ĝis la Duruti - divizio en niaj vicoj. Konate, ke li estas de la maldekstra partio, lia vivo estis en danĝero. Tamen alveninta al senriskloko, li konsciis, ke lia forkuro certe kaŭzus venĝpunojn en lia familio, kiun li lasis tie. Li decidis reiri kaj riski esti mortigita. Feliĉe li povis pasi nerimarkite kaj fari aranĝojn por la foriro de sia tuta familio. Post nokto de intensa malvarmo kaj en danĝero de siaj vivoj, ili alvenis save la 24an de la pasinta monato matene en nian flankon.

Pedro rakontas pri la stato de la aferoj en Saragoso:

"La ekzekutadoj daŭras konstante, komencis Pedro. La pano, se ne abunda, ne estas tre malabunda. Oleo, viando, salatoj kaj legomoj ne povas esti atingitaj. Ĉiuj ŝtofoj estis forprenintaj de la faŝistaj "señoritos" (sinjoridoj) kaj la soldatoj en la tranĉeoj terure suferis pro la malvarmo. Multaj el ili deklaris alveninte al Saragoso, ke ili preferus suferi la plej severan punon, ol reiri al la fronto. La malabundaj vestaĵoj estas vendataj je altegaj prezoj.

En la distriktoj de Movera kaj Valdespartera okazas pafmortigoj amase. Ilia malamo al la laboristoj povas egali nur ilian kruelecon kontraŭ la intelektuloj. La soldatoj apartenantaj al la rezervo de jaro 1936 estis preskaŭ detruitaj. Ili estis murditaj de la falangistoj (faŝistoj) pro la plej sen-

/Nº. 10/.

signifa ofendo. Diversaj pastroj, kiuj publike kritikis la konduton de la ribelintoj, estis mortpafitaj. Antaŭ nelonge pastro faris longan predikon en la preĝejo de l'Pilar adresante akran kritikon kaj fortan proteston kontraŭ la sin nomantaj katolikoj, kaj malbonfamigas la doktrinojn de Kristo. Li finis per tiu ĉi frazo. "Mi scias, ke viaj pistoloj estas ŝarĝitaj por puni min pro la veroj dirataj de mi al vi. Sed vi ne realigos vian intencon". Li forlasis la katedron kaj pafmortigis sin mem.

"La laboro fariĝas malofta. La homoj estas konstante maldungataj. La salajroj malkreskas. Kun tio kaj la devigaj impostoj truditaj la vivo fariĝis nesubtenbla. Nun ili starigis la unupladan manĝaĵon. Ĉiuj multekostaj metalajoj estis konfeskitaĵ, je la granda ĉargreno de la kapitalistoj, ĉar ĉio estas sen kompenso konfiskata. Oni forprenas ĉion, kion la familioj de la pafmortigitoj posedas.

"Ekzistas multaj monaĥoj kaj pastroj vestitaj kiel armeaj oficiroj, sed la soldato ricevas maksimume ĉirkaŭ 50 centimojn (ĉirkaŭ du pencoj kaj duono aŭ kvar usonaj cendoj) por ĉiu tago. Estas ankaŭ tie bona nombro da maŭroj, kiujn la falangistoj bonvenigas, "kiel la herojajn defendantojn de la nacia afero".

"Ne antaŭ longe granda sensacio estis kaŭzita de onidiro, ke la Virgulino de l'Pilar estis parolinta al la fideluloj indignis pro tio kaj starigis specialan gardon.

"Ne ekzistas granda optimismo en Saragoso. De tempo al tempo estis organizitaj festoj por solenigi la falon de Madrido, sed tio neniam okazis, ĉar iliaj planoj ĉiam fiaskis. Por la 13 de tiu ĉi monato ili estis preparantaj novan feston, kiu ankaŭ ne okazos.

"La faŝistoj estas disigitaj kaj malpacas inter si. Estas agrable resti ĉi tie, kie mi vidas, ke ekzistas unueco kaj harmonio".

MAŬROJ KAJ GERMANOJ TIMANTAJ LA ASTURAN FRONTON.

En tiuj ĉi tagoj, kiam la bravaj ministoj el Oviedo, denove forte atakas la Asturan ĉefurbon, estas konvene paroli pri la nesuperebla timo, kiun la dungitaj trupoj sentas, kiam ili estas sendataj batali al la frontoj de Oviedo, konvinkitaj pri la batalema kvalito de niaj viroj.

La faŝistoj tamen, speciale deponas sian konfidecon je la fremdaj garnizonoj - maŭroj kaj germanoj - okupantajn la galicianajn urbojn, kaj ili estas devigataj eĉ toleri multajn aŭtoritatajn trouzojn kaŭzitajn precipe de la flanko de la germanaj oficiroj. Maŭroj kaj germanoj kondukas kontraŭ la sendefenda geloĝantaro laŭ la impertinenta tono de konkerintoj, sed male, ili montras sin ĉiujfoje pli kontraŭaj esti destinitaj al la Astura fronto. Aliflanke, la maŭroj diras, ke ili estis senditaj al Galicio por konstrui ŝoseojn kaj por malpermesi la strikojn, sed ne por iri militi al "la mino", pitoreska nomo de ili donata al la Astura lando.

Estas tre natura tiu timo sendata de la dungitaj soldatoj de Franco, ĉar la Astura fronto estiĝis por Galicio vera katastrofo, same kiel estis Annual (Marokko) por la tuta Hispanujo. La plej granda parto de la junularo estas sendita perforte al la Astura lando batali kaj estas tre malmultaj tiaj, kiuj revenas.

Pro tio la memkripligoj, kiuj estis ago jam ofta ĉe soldatoj por liberigi sin de iro al la fronto, estas ĉiutage pli multenombraj, kaj eĉ okazas, ke kelkaj oficiroj ankaŭ apelacis al tiu ruzaĵo. Lastempe, por doni ideon kiel oni plinombrigis tiujn okazojn, en unu sola regimento de La Coruña, kiu devis formarĝi al la Astura fronto, aperis ses oficiroj "hazarda" vunditaj. Faktoj, kiel la aluditaj ripetigis intense dum la lasta tempo,

Tiu estas la moralo de la trupoj, kiujn Franco disponas. La lastaj sciigoj de la Astura fronto de Oviedo raportas, male, kiel niaj viroj, decideme

/Nº. 10/.

signifa ofendo. Diversaj pastroj, kiuj publike kritikis la konduton de la ribelintoj, estis mortpafitaj. Antaŭ nelonge pastro faris longan predikon en la preĝejo de l' Pilar adresante akran kritikon kaj fortan proteston kontraŭ la sin nomantaj katolikoj, kaj malbonfamigas la doktrinojn de Kristo. Li finis per tiu ĉi frazo. "Mi scias, ke viaj pistoloj estas ŝarĝitaj por puni min pro la veroj dirataj de mi al vi. Sed vi ne realigos vian intencon". Li forlasis la katedron kaj pafmortigis sin mem.

"La laboro fariĝas malofta. La homoj estas konstante maldungataj. La salajroj malkreskas. Kun tio kaj la devigaj impostoj truditaj la vivo fariĝis nesubtenebla. Nun ili starigis la unupladan manĝaĵon. Ĉiuj multekostaj metalaj estis konfeskitaĵ, je la granda ĉargeno de la kapitalistoj, ĉar ĉio estas sen kompenso konfiskata. Oni forprenas ĉion, kion la familioj de la pafmortigitoj posedas.

"Ekzistas multaj monaĥoj kaj pastroj vestitaj kiel armeaj oficiroj, sed la soldato ricevas maksimume ĉirkaŭ 50 centimojn (ĉirkaŭ du pencoj kaj duono aŭ kvar usonaj cendoj) por ĉiu tago. Estas ankaŭ tie bona nombro da maŭroj, kiujn la falangistoj bonvenigas, "kiel la herojajn defendantojn de la nacia afero".

"Ne antaŭ longe granda sensacio estis kaŭzita de onidiro, ke la Virgulino de l' Pilar estis parolinta al la fideluloj indignis pro tio kaj starigis specialan gardon.

"Ne ekzistas granda optimismo en Saragoso. De tempo al tempo estis organizitaj festoj por solenigi la falon de Madrido, sed tio neniam okazis, ĉar iliaj planoj ĉiam fiaskis. Por la 13 de tiu ĉi monato ili estis preparantaj novan feston, kiu ankaŭ ne okazos.

"La faŝistoj estas disigitaj kaj malpacas inter si. Estas agrable resti ĉi tie, kie mi vidas, ke ekzistas unueco kaj harmonio".

MAŬROJ KAJ GERMANOJ TIMANTAJ LA ASTURAN FRONTON.

En tiuj ĉi tagoj, kiam la bravaj ministoj el Oviedo, denove forte atakas la Asturan ĉefurbon, estas konvene paroli pri la nesuperebla timo, kiun la dungitaj trupoj sentas, kiam ili estas sendataj batali al la frontoj de Oviedo, konvinkitaj pri la batalema kvalito de niaj viroj.

La faŝistoj tamen, speciale deponas sian konfidon je la fremdaj garnizonoj - maŭroj kaj germanoj - okupantajn la galicianajn urbojn, kaj ili estas devigataj eĉ toleri multajn aŭtoritatajn trouzojn kaŭzitajn precipe de la flanko de la germanaj oficiroj. Maŭroj kaj germanoj kondukas kontraŭ la sendefenda geloĝantaro laŭ la impertinenta tono de konkerintoj, sed male, ili montras sin ĉiujfoje pli kontraŭaj esti destinitaj al la Astura fronto. Aliflanke, la maŭroj diras, ke ili estis senditaj al Galicio por konstrui ŝoseojn kaj por malpermesi la strikojn, sed ne por iri militi al "la mino", pitoreska nomo de ili donata al la Astura lando.

Estas tre natura tiu timo sendata de la dungitaj soldatoj de Franco, ĉar la Astura fronto estiĝis por Galicio vera katastrofo, same kiel estis Annual (Marokko) por la tuta Hispanujo. La plej granda parto de la junularo estas sendita perforte al la Astura lando batali kaj estas tre malmultaj tiuj, kiuj revenas.

Pro tio la memkripligoj, kiuj estis ago jam ofta ĉe soldatoj por liberigi sin de iro al la fronto, estas ĉiutage pli multenombraj, kaj eĉ okazas, ke kelkaj oficiroj ankaŭ apelaciis al tiu ruzaĵo. Lastempe, por doni ideon kiel oni plinombrigis tiujn okazojn, en unu sola regimento de La Coruña, kiu devis formarĝi al la Astura fronto, aperis ses oficiroj "hazarde" vanditaj. Faktoj, kiel la aluditaj ripetiĝis intense dum la lasta tempo,

Tiu estas la moralo de la trupoj, kiujn Franco disponas. La lastaj sciigoj de la Astura fronto de Oviedo raportas, male, kiel niaj viroj, decideme

/N°. 10/.

daŭrigas sian antaŭeniron al la centro de la Astura ĉefurbo.

Inter tiuj viroj, kiuj preferas fari al si dolorajn kripligojn, ol iri batali, kaj niaj bravaj batalantoj, kiuj kun senlima fido kaj kuraĝo iras libervole al la fajra linio, ekzistas la profunda diferenco de tiuj devigitaj al milito sen idealo, kaj tiuj batalantaj favore al justa afero.

Tiu diferenco povos esti plia venkofaktoro favora al ni.

LA BELGA DEPUTITO LUIS PIERARD PAROLAS PRI LA POLITIKA SITUACIO EN KATALUNUJO.

Revene al sia lando unu el la membroj de la komisiono de parlamentanoj, kiuj lastatempe estis tie ĉi por sciigi vide kiel marŝas la okazintaĵoj de la krima atako de la internacia faŝismo al nia popolo, Luis pierard, publikigis artikolon en la ĵurnalo organo de la belga socialista partio "LE PEUPLE", el kies verkaĵo ni tradukas la sekvantajn paragrafojn.

Manifestante al siaj legantoj la impreson al li kaŭzitan de la kunveno okazinta en la areno Monumental dediĉita al la "Madrida Tago", kunveno, kiu profunde impresis la verkiston, li analizas la nunan situacion en Katalunujo, komparante ĝin kun la tagoj, kiam nia popolo, sen ordo nek aranĝo, estis sin ĵetinta kun ne subpremebla impulso batali kontraŭ la ribelintaj militistoj, kiuj per la armiloj sin levis kontraŭ la leĝa starigita registaro.

Uzante la vortojn de Pierard mem, ni diros, ke tiu popola movado kunportis gravajn problemojn, por kies solvo momente neniu povis ion fari. Unu el ili estis tiu, kiu rekte rilatis je la restarigo de la publika ordo. En tiuj tagoj oni ne scias certe kiu ordonis kaj kiu estis la povo kiun registaro de Katalunujo povas ekzerci.

Hodiaŭ, post ok monatoj, la situacio, kiun mi trovis en Barcelono estas tre diferenca. Mi ne devas priparoli la problemojn, kiujn kreis en Katalunujo la enmigra fluo, la alveno de rifuĝintoj kaj alpelitoj, kiuj pligrandigis la loĝantaron de Barcelono ĝis miliono tricent mil. Mi ne volas pritrakti la malfacilaĵojn por la provizemo, por la preparado de milito, por la helpo portita de la katulundaj al la minacita Hispana Respubliko. Ne ankaŭ intencas mi volas paroli pri la pasiecaj problemoj kreataj de la disvolviĝo de nova socia ordo, kies solvo vidiĝas ĉiutage pli preciza.

Mi volas speciale pritrakti pri atmosfero kreita de la sento de la neceso je intensega ordo, je interkonsento, je disciplino libere akceptita. Tamen pri fenomeno impresiga, kuraĝiga, konsiderante la karekteron esence individualista de la Kataluna popolo, kies tradicio estas pura libereco.

Tiun spiritan staton ni povis plene observi en tiu granda kunveno, kiun mi neniam forgesos, okazinta en la "Plaza Monumental", unu el la toreadoraj arenoj, kiuj troviĝas en Barcelono. Kvardek mil personoj kunvenintaj en tiu dimanĉo milda kaj luma. Ĉiuj, kiuj parolis, ĉiuj tiuj entuziasmaj virinoj alvokis la imperion de la ordo, de la disciplino, por la unuiĝo. Ili vidigis la neceson realigi ĉiujn klopodojn home eblajn por la superrega celo gajni la militon. Tie estis plenaj atakoj kontraŭ Mussolini kaj Hitler, tie estis frazoj plenaj je korpreno antaŭ la sintenado de popoloj, kiuj sin nomas demokratiaj, pro la projektoj de "ne interveno".....

Haltas la verkisto detali la paroladon de Prezidanto Lluís Companys. La frazoj adresitaj al la gefratoj el Madrido plenigas lin per emocio. Poste, daŭrigas Pierard, la prezidanto diras kelkajn vortojn plenajn je energio, kiuj kaŭzas grandan emocion en la aŭdantaro, alvokante al unuiĝo por la disciplino; "Kion signifas niaj malkonsentoj de opinio, niaj disputoj, antaŭ tiuj okazonta danĝero, kiu nin ĉiujn minacas?".

Al la konantoj de Katalunujo, tiuj vortoj signifis konsiderindan valoron. Ekzistas io, kio ŝanĝiĝis. Estas la ordo renaskiĝanta, interne de societo,

sed ordo kiel ĝi estas.

Tiun ĉi artikolon, kiel ni diris, subskribas Louis Pierard.

NEREFUTEBLA PRUVO

La Belga Parlamenta Delegacio, kiu vizitas nun Hispanujon, intervjuis la italajn kaptitojn kaj faris la jenan aserton.

"Dum la lastaj tri tagoj, de mardo ĝis ĵaŭdo, ni estis en la milita zono, inter la popolo, kiu montris tiel admirindan firmecon antaŭ la fortega atako de la alta komando de la ribelintoj en la Guadalajara-fronto.

"Hodiaŭ, vendredo, ni parolis kun diversaj italaj kaptitoj, kiuj informis nin, ke la atako estis farita de kvar regulaĵ italaj divizioj. La unua estis komandata de generalo Manzoni; la dua, de generalo Cobi; la tria, de generalo Novilini, kaj la kvara, de generalo Berganzoni. La lasta distingis pro sia krueleco dum la invado de Etiopio, kie li estis ĉefo de la motorigita brigado de Addis-Abeba.

"Kunlaborante kun tiuj divizioj estis du aliaj, konsistantaj el germanoj, italoj, portugaloj kaj proksimume mil falangistoj (faŝistoj). Entute estis 35,000 homoj, antaŭigitaj de 122 tankoj kaj apogitaj de aeroplaneskadroj, peza artilerio kaj venena gaso.

"Tie ĉi estas decida kaj nerefutebla pruvo pri la vero de la politiko de tiel nomata ne-interveno. Ni ne staras antaŭ simpla enlandana milito, sed antaŭ la heroa gesto de popolo baraktanta por la integreco de sia teritorio minacita de fremda invado.

"La germana kaj itala armeoj okupas strategiajn lokojn en Hispanujo kaj provas siajn batalilojn kontraŭ la popolo, en la espero uzi ilin kontraŭ ĉiuj la pacaĵ popoloj de Eŭropo.

"Malvenko de Respublikana Hispanujo endanĝerigus la sekurecon de ĉiuj popoloj, de ĉiuj demokratioj kaj de la paco de la mondo.

"Ĉie devas leviĝi forta protesto kontraŭ la invado de Hispana teritorio fare de la faŝistaj armeoj el Germanujo kaj Italujo; tra la tuta mondo devas leviĝi voĉoj petante la tujan forigon de ĉiuj germanaj kaj italaj trupoj; la tutmonda proletaro devas unuiĝi por peti la striktan aplikadon de la internaciaj rajtoj kaj kompleta libereco por la Respublikana Hispanujo.

"Ni sendas de ĉi tie fortan vokon por vigla solidareco kun la Respublikana Hispanujo, kun ĝiaj martiraj urboj, ĝiaj senkulpaĵ viktimoj kaj ĝiaj herooj defendantoj.

"La kaŭzo de la Respublikana Hispanujo estas ligita kun la kaŭzo de rajto kaj libereco. Savi la Hispanan Respublikon estas savi la pacon de la mondo."

LA HISPANAJ INTELEKTULOJ AL LA TUTMONDA KONSCIENCO

Ni estas grupo de hispanaj intelektuloj, tio estas, hispanoj, kiuj sin dediĉas pro kutimo kaj profesio al la laboroj de la spirito, kiuj estas tiuj de la paco. Ni scias tre bone, ke al nia voĉo mankas militista aspekto, por ke ĝi estu aŭskultata, kiel tiu de batalanto. Se la milito, kiu disvolviĝas en Hispanujo de post pli ol sep monatoj, estus simple milito, kun ĉiuj teruroj de ĝi kunportataj, sed limiganta sin al la minimumo de humanaj normoj nomataj "rajto de gentoj", ni estus, ekster Hispanujo, silentintaj.

Sed ni ne povis nek povas silenti. Premanta devo devigas nin levi nian voĉon, ĉar la milito farata de la ribelintoj rompis ĉiujn digojn de la moralo kaj estiĝis torento da maljustaĵoj minacanta nenligi la tutan Hispanujon.

Ni memorigas al la scienco de la mondo la senkompatan persekutadon, kies viktimoj estis la nebatallantoj - maljunuloj, virinoj kaj infanoj - de la lojala Hispanujo, flanke de la artelerio kaj aviado, tiaj la rifuĝintoj el Malaga, kaj en la lastaj tempoj, malfermitaj urboj, malproksimaj de la militterenoj, kiel Valencio kaj Barcelono.

Se tiu batalo, kiu sangigas Hispanujon, estas kiel iuj supozas, anticipe, "ripeto" de la proksima monda milito - eble neevitebla -, kunvenas sciigi al la tuta mondo, ke la milito emas detrui ĉiun ombron de homa digno, ĉar ĝi komenciĝas esti farata laŭ malvarma kaj sistema formo kontraŭ sendefendaj homoj. Se tiu ekzemplo multiĝas, tial ke laŭvide, ĝi ne vekas la indignan malaprobon de la tuta mondo, la estonteco vidos ne nur la interbatalon de la armeoj, sed ankaŭ kaj antaŭ ĉio, la armitajn elementojn de ĉiu nacio, kiu atakas la nearmitan loĝantaron de la kontraŭa nacio; kiu signifas, ke ne estas nur la ekzistado de la individuoj kaj popoloj, sed ankaŭ tiu de la tuta homa speco kio de la milito estas minacata.

Ni esperas, ke la mondo komprenas tion, kion ni diras, kaj ke tro proksima sperto pri la faktoj de ni demuncitaj, donos al nia voĉo la necesan aŭtoritaton por ke oni ĝin aŭskultu trans la limoj de nia lando, flanke de ĉiuj homoj kapablaj pripensi kaj priokupitaj pri estonteco de la mondo. Tiu milito de Hispanujo - en Hispanujo - povas esti, efektive la sanga prologo al monda milito de nekalkuleblaj proporcioj. Ĝi povas esti ankaŭ, se la universala ne endormiĝas, la tuga momento por eviti, por mezuroj de rajto kaj de justeco, la grandan moralan katastrofon igantan neevitebla tiun militon.

LA EŬROPAJ DEMOKRATIOJ KAJ MEKSIKIO.

La saman tagon, kiam ekfunkciis la interkonsento farita inter la kapitalistaj potencoj faŝistaj demokrataj, malpermesante la sendadon de libervoluloj, 10,000 dungitaj soldatoj elŝipiĝis en diversajn havenojn de la ribelintoj, kaj tio antaŭ la nazo kaj barbo de Eŭropo. La sciigo estis plej ne konfirmita kaj ricevis mallaŭdaj komentarioj en la kancelarioj.

Ĝi estas ne antaŭe vidita fakto antaŭ diranta tion, kio post la 7a de Marto estos la "kontrolo" de la ŝiparoj de tiel nomitaj neŭtralaj landoj. Kion ordonis la demokrataj landoj antaŭ la klara leĝrompo de la faŝistaj ŝtatoj? Ĉu eble ili kontentigos diri, kiel franca ministro de eksterlandaj aferoj M. Delbos, ĉu ili daŭrigos sian pacigan agadon? Tio estas la politiko de la struto, de lasu fari, lasu pasi.....

Dumtempe, la sub - komisiono de la komisiono de la kontrolo celas krei novan organizon, kiu nomiĝos Administro de la kontrolo, havante kiel ĉefon kaj sub - ĉefon de la sektoro de la landlimoj la ŝipestron Mac Donald, kiu reprezentas jam Anglujon en la komisiono de la Dardaneloj, kaj M. Smith, grava persono kun aliaj personoj kun altaj funkcioj pri la milito, en la servoj por la lokigo de eksbatalantoj.

Ĉio estas preta por likvidi la liberan demokratian revolucion, sola viva hejmo de Eŭropo. En Hispanujo kelkaj herooj kuraĝas kontraŭ la plutokratian internacian kunligon. Tiu faro, kiu devas plenigi per fiereco la liberajn popolojn estas interpretita de la burĝa ĵurnalaro kiel krimo.

Neniam ni estus sufiĉe dankemaj al Meksikio pro la kuraĝa kaj kavalira

sinteno al ni dum la lastaj monatoj. La Meksikia popolo meritas la eternan dankemon de la libera Hispanujo. La estonteco diros al ni al kiu formo ni de - vos respondial la sindonema helpo, kiun ĝi malavare al ni donis. Kiam per la buŝo de la Prezidanto Cardenas, Meksikio deklaras al ni, je malŝato de la komplikoj alportebblaj de tiuj vortoj: "La Meksikia Registaro daŭrigos liverante al Hispanujo ĉiujn elementojn, kiujn ĝi bezonas, en la mezuro de siaj eblecoj, ni diras, ke tio estas alta leciono de la moralo al la grandaj demokratioj Eŭropaj, hontemaj, nelojalaj kaj ne sciantaj aŭ ne volantaj vidi, ke la Hispana popolo estas defendanta la pacon kaj la liberecon de la kontinento.

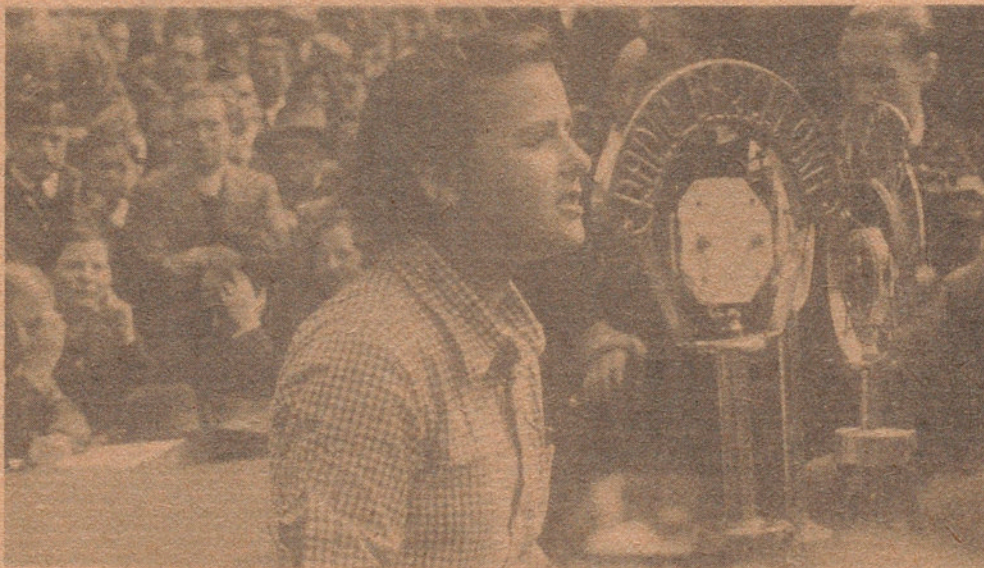
Meksikio estas la politika kaj la sociala lumturo de la Amerika kontinento. Ĝi estas la montro por la estiĝo de la frataj respublikoj de Latina Ameriko, ĝi estas ankaŭ konsolo kontraŭ la dekadencia Eŭropo, kiun la afero de milionoj da homoj de la lasta milito, ne sukcesis ekonomie stabiligi, nek publike liberigi.

La ruino kaj la milito minacas denove la mondon. Jen kial, konkludas la Hispana popolo, "la hispana revolucio aspiras esti escepto, kaj ĝi estiĝos tio, malgraŭ ĉio, ke fremdaj intervenoj kaj la asfiksio de la kontrolo, kiun oni volas trudi al ni.

LA HISPANA JUNULARO DEFENDAS LA LIBERECON KAJ SENDEPENDECON DE SIA POPOLO.

LA JUNULARO EN LA UNUAJ VICOJ

La Hispana junularo donis en tiu milito la eksterordinaran pruvon pri sia heroeco kaj nobela oferemo por la afero por la afero de sia popolo, kontraŭ la faŝismo. El la vicoj de Hispana junularo venis tiaj herooj kiel Lina Odena, kiu sola defendis, kontraŭ centfoje pli granda fortsupereco sian alprenintan sintenadon ĝis la lasta spiro, aŭ kiel Caresco, la fama kontraŭ-

TERESA PAMIES, LA KONS CIA KONTRAŬFAŝISTA BATALANTINO.

tankisto, kiu dekduoj da tankoj per kuraĝaj manbomĵetoj malutiligis. La Hispana Junularo batalas kun heroa kuraĝo, ĉar ĝi scias, ke la demokrata Respubliko garantias al ĝi la estontecon de la libereco, la plej altaj kulturaj roloj kaj la socian konstruon, kiuj estas la bazo por la feliĉa, libera kaj forta Hispanujo.

Sed ne nur la heroecon kaj mirindan oferspiriton montras la junularo de Hispana popolo. Ĝi montras ankaŭ la plej altan respondeckonsciencon. La Hispana junularo destinas mem la vojon por libereco per libervola starigo de la efektiva unueco de junaj kiu estas la bazo por plenumi de ĝia granda historia tasko en tiu nacia sendependbatalo.

La grandan taskon, kiun la Hispana Junularo dum tiu milito prenis al si, ĝi plenumis ĝis nun kun plej perfekta korekteco donante al la mondhistorio belegajn paĝojn pri la heroa batalo kaj vivofero por sia popolo kaj tutmonda paco kaj kulturo.

Ne nur sur la batalkampo, sed ankaŭ en interlando la Hispana Junularo ekbatalis en la unuaj vicoj, helpante konstrui novan feliĉan kaj demokratian patrujon por la tuta Hispana popolo, kaj donante la ekzemplojn por la tutmonda junularopri sia sanga lukto kontraŭ la perfiduloj kaj malamiko de sia popolo.

La "Semajno de Junularo", kiu nuntempe mobilizis la junularon de la tuta Katalunujo, revokis ankaŭ la estimon kaj solidarecon de la cetera demokrata mondo. La tuta Kataluna Registaro kaj grandaj intelektuloj, kiel; Ilja Ehrenburg kaj aliaj el diversaj landoj malfermis tiun semajnon per granda demonstracio en Barcelona.

La "Nova Junular - Konferenco", kiu antaŭ nelonge okazis en Valencio kunligis ĉiujn junularajn organizojn; socialistan, komunistan, katolikan, respublikanan en unu Ligo Junulara Kontraŭfaŝista. La signifo de tiu kunigo estas tre grava kaj ĝia limo baldaŭ okazos ankaŭ en Katalunujo.

Pri tio certigas al ni estro de la "Unuiĝinta Socialista Partio Kataluna", ke jam en tiu direkto la junularo Kataluna iom entreprenis. Iliaj gazetoj kaj bultenoj "Juventud Combatiente", "Juliol", "Emulacio" estas tute disponitaj por la unueco kaj defendo de sia popolo kontraŭ la internacia faŝismo. La fruktoj de ilia laboro estas vere kontentegaj. En malmulta tempo la "Unuiĝinta Socialista Junularo Kataluna" kreskis ĝis 2.500 anoj kun proksimume 1000 knabinoj. La tuta organizado kaj administrado ripozas en la manoj de junaj viglaj idealistaj pioniroj. Tamen la necesa kontakto kun la partio, kaj la ceteraj junularorganizoj ne mankas. Ilia laboremkaj organizkapablitas al konstantaj sukcesoj, al novaj terenoj, por ne esti preterlasataj en la giganta batalo por libereco, por sia popolo, en unuaj vicoj morti aŭ venki. La Junularo Kataluna deziras la kontakton kun la libera Junularo de Sovet - Ruslando. El la frontoj el fabrikoj, el lernejoj kaj oficeoj la hispana Junularo etendas sian manon trans la limoj al malproksima lando

Kataluna Prezidanto Lluís Companys kaj Jaume Miravilles, Komisaroj de Propagando, du viglaj instigantoj de Junularo.

Nr. 10./

de socialismo kaj libereco. Al la feliĉa Sovet - Unia Junularo dankante ilin pro la frata solidareco, pro la belaj donacoj kaj ilia ofereco por la batalanta Hispana popolo. La Hispana Junularo neniam forgesos la helpon ricevitajn de siaj fratoj Soveta !

Martin Salva, 24 - jaraĝa oficisto, ĝeneralsekretario, Peydro, 24 - jaraĝa oficisto, ĉefo de propagando, Andres Peredas, 23 - jaraĝa metalisto, Venceslao Coloner, 17 - jaraĝa oficisto, sekretario sindikala, Mercedes Folque, 15 - jaraĝa helpantino kaj 17 - jaraĝa Teresa Pamies, la sekretariino de virina Junularo. Jen estas la tuta estraro, la spiro kaj la direktilo de Kataluna Junularo.

Certe ĉiuj estas interesaj kaj konsciaj pri sia granda tasko, sed la plej interesa estas sendube la 17 - jaraĝa anstataŭino de Lina Odena, Teresa Pamies. Preskaŭ sur ĉiuj virinaj kaj junularaj kunvenoj Teresa aŭdiĝas sian junan voĉeton. En la granda demonstracio por "Semajno por Madrido", ŝi deklaris, ke ĉiuj virinaj organizaĵoj en Katalunujo kunlaboris kaj helpis en la helplaboro por Madrido, esprimis la plej profundan dankemon al la virinoj de U. S. S. R. kaj Meksikio kiuj ankaŭ kun entuziasmo kaj efikeco aliĝis al la laboro helpi la kontraŭfaŝistan popolon. Ŝi parolis pri Madrido kaj diris, ke farante tion, ŝi devas atentigi pri la malŝparo de oferoj kaj heroeo per kiu, kiel stimulo kaj ekzemplo la ĉefurbo de la Respubliko defendas sin kontraŭ la atakoj de internacia faŝismo kaj kontraŭstaras, ke la lando estu regata de la perfiduloj al patrujo kaj malamiko de la popolo. Ŝi certigis, ke la Kataluna virino estas preta al ĉiuj oferoj kaj al ĉiuj klopodoj por ke la triumfo estu plena kaj definitiva kaj ŝi finis promesante, ke la virinoj neniam apartenos al la subaĉetitaj soldatoj, sed ili, sekvante la ekzemplon de Lina Odena, ili mortus ol kapitulaci.

Krom Teresa troviĝas multaj similaj idoj de "Pasionaria", sed la Hispana Junularo komprenis la neceson fiksi sian sintenadon en tiu milito, kiu pro la sorto kaj estonteco por la junularo de nova Hispanujo havas grandan signifon. Al Junularo apartenas la estonteco, sed ĝi devas efektive kun perforto por ĝi batali. Estas sendube, ke de tiu milito dependas, ĉu la juna generacio de la Hispana popolo vivos feliĉe inter la libera, kultura kaj edukema popolo, ol en la mallumo de iu faŝista reĝimo, kiu estus sur kastoprivelegioj, sur la mizero kaj doloro de laborista klaso kaj tuta laboranta popolo konstruata.

Ne ! la Hispana Junularo sekvos la ekzemplon de Lina Odena, ili mortus antaŭ ol kapitulaci.....